

Zimski semestar ak. g. 2020./21.

Hebrejska Tora

— osnovica Biblije

FFRZ: *Izborni predmet uz Biblija* – SZ (ECTS 3)

doc. dr. sc. Niko Bilić, SJ

amdg.ffrz.hr

→ nastava

četvrtkom, 13:15-15:00

LXX: *Pentateuh* – Petoknjižje

- Isus *Učitelj* u Mt:
- 1. Govor na gori (5-7)
- 2. Slanje apostola (10)
- 3. Prispodobe (13)
- 4. Govor o Crkvi (18)
- 5. Protiv farizeja i Posljednji sud (23-25)
 - Završetak ~ “Isus dovršio” govor (7,28; 11,1; 13,53; 19,1; 26,1)
 - Mudrost u Mudrosnim spisima:
- U *Zakonu*
- Psalmi: 5 knjiga, 150 prema odlomcima Tore

Preobraženi i *Zakon*

- ❑ Učenici prepoznaju (Mk 9,5)
- “sjenica **Mojsiju** i Iliji”
 - ❑ Blagdan sjenica (*Izlazak*, Lev 23)
 - ❑ Tema razgovora (Lk 9,31)?
- Isusov *Izlazak* – Otkupljenje
 - ❑ Dvoznačna reakcija (Mk 9,5):
- Strah (φόβος Mk 9,5)
- “Lijepo nam je” (καλόν 9,5)
 - ❑ usp. Lk 24,37.41: strah, radost

Mojsije = Zakon

- Bivšem gubavcu (Mk 1,44):
- Mojsije propisao
 - O kultnom daru “korbanu”:
- Mojsije rekao:
Poštuj oca i majku (7,10)
- O braku: Što je zapovjedio Mojsije (Mk 10,3)?
 - Dopustio otpusno pismo (4) ⇔ od početka (6)
 - O uskrsnuću: Mojsije napisao (levirat Mk 12,19)
- *Knjiga Mojsijeva* (“o grmu” 12,26)

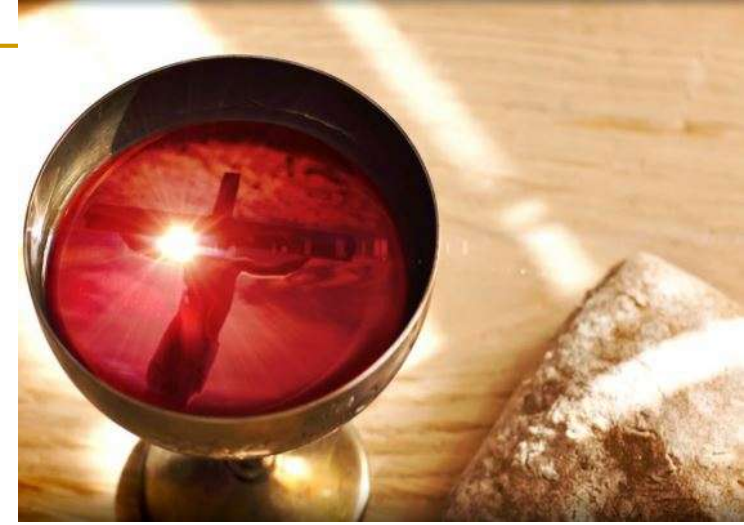

Die Verkörperung Jesu.

Ich bin er lebte, nach der Welt der Engel und der Heiligen. Ein solches, große Wunder erleben mit ihm, welche waren Moses und
Elia. Die erhaben in der Welt, und erhaben von dem Berg, werden er nicht erlösen zu Jerusalem. 'Wohin also, und die mit ihm waren, waren voll Glauben.
Mk. 16, 7, 8, 9, 10-12.

Kristova smrt i uskrsnuće

- Mojsije (Izl 24,8):
- krv Saveza (Izl 24,8; Hebr 9,20)
 - Savez: Izl – Br
- Isus: krv Saveza – moja (Mt 26,28; Mk 14,24)
- Krist – poslušan do smrti (Fil 2,8)
 - “Umri” (Pnz 32,50) → “Na križu”
 - Na Uskrs (Lk 24):
- Počevši od *Mojsija* (7)
- *Mojsijev Zakon* (44)

Mojsije na gori (Izl 34)

- *Nalog Mojsiju u 34,2?*
- **Popni se (Izl 34,2); sam (v3)**
 - Oblak (5); 40 dana posta (34,28⇔24,18)
 - *Definicija imena יהוה u 34,6?*
- **Milosrdan (רחם *raḥam*), milostiv (חנון *ḥanan*), dugoga daha, bogat privrženosti (חסד *ḥésed*) i pouzdanošću**
- = revan (v14)
 - *Trajan plod (osim Ploča Saveza):*
- **Mojsijevo lice sjaji (Izl 34,29s.35; usp. Mt 17,2)**

Božje srce

- Najava u 33,19:
- “milostiv sam kome sam milostiv (רחם *raḥam*), smilovat ću se kome ću se smilovati” (חנן *ḥanan* 33,19)
- Čuva privrženost (חסד *ḥésed*) tisućama, *brine se za krivnju* (34,7)
 - Nosi (=oprašta) krivnju, prijestup, grijeh (7)
 - Ivan Krstitelj u Iv 1,29:
- Jaganjac Božji odnosi grijeh

Odabranik Božji (usp. Lk 9,35)

- ❑ Zemljopisni položaj? (Izl 3,1)
- Brdo Božje, Horeb
- = Sinaj
- ❑ Definicija Božjega imena u 3,14?
- יהוה = “Ja sam koji jesam” (3,14)
 - ❑ “Bit ću, tko god da ću biti”
= uzvišenost, sloboda, budućnost
 - ❑ Mojsijeva reakcija u 3,5.6?
- Mojsije bez obuće (3,5), prekrivena lica (6)

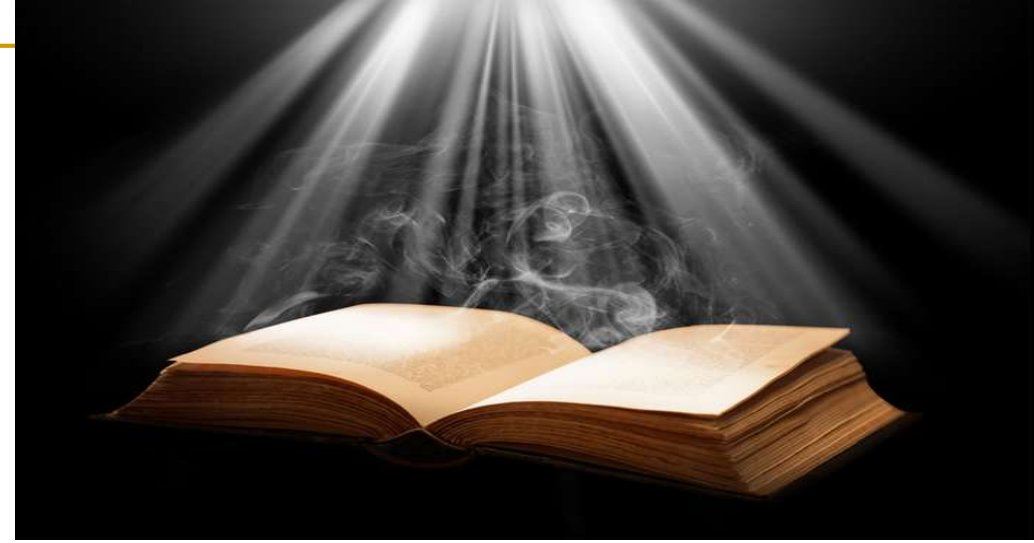
Prvi put na gori

- Postupak Mojsijev u Izl 24,3.4.7?
- Narodu sve Božje riječi (3)
- Ispisuje sve Božje riječi (4)
- Čita narodu Knjigu Saveza (7)
 - Doživljaj Mojsijev u Izl 24,15-18:
 - Oblak, 7. dana poziv
 - Boravak 40 dana i 40 noći

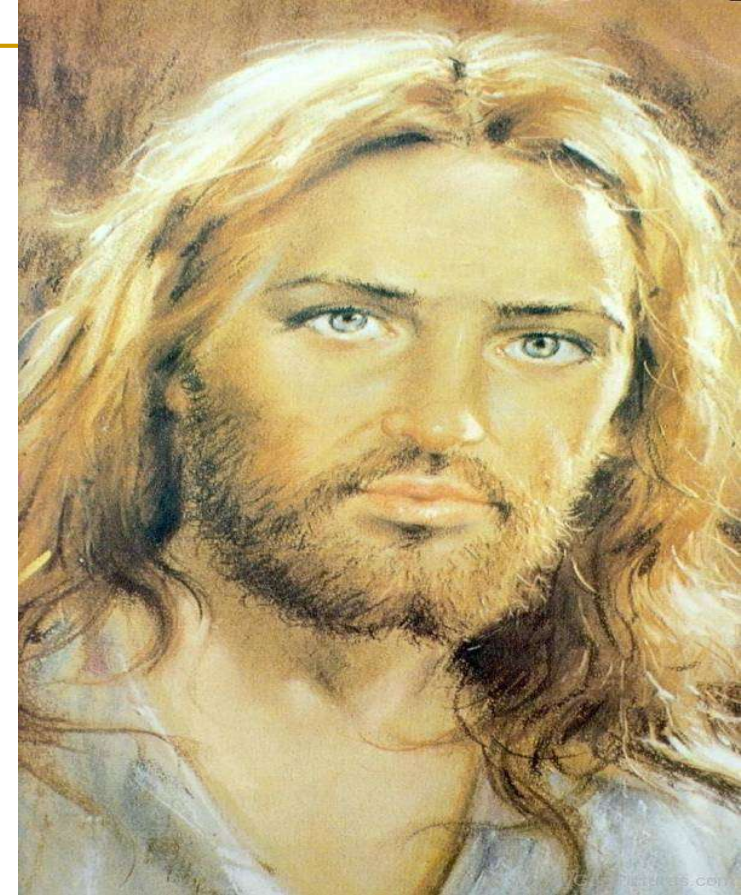
Božja Pouka

- Bog sam tumači Zakon i Zapovijed u Izl 24,12:
- “Napisao sam za njihovu *pouku*” (יָרָא – *jarâ* → תּוֹרָה – *Tôrâ Upute* → νόμος **LXX** → lex **Vg** Izl 24,12)
- Pavao u Rim 15,4:
- “napisano nama za *pouku*” (διδασκαλία)
- Postojano Pismo koje tješi i donosi nadu

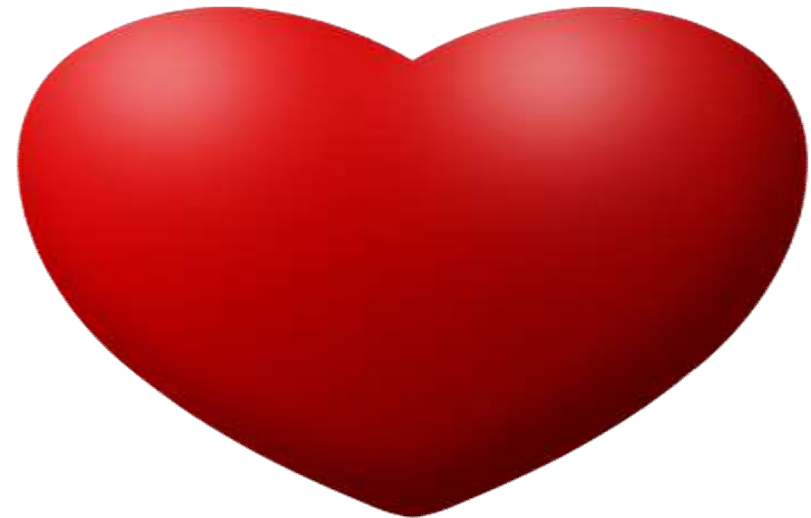

Prva od svih zapovijedi

- ❑ Pitanje Isusu u Mk 12,28
- ❑ Odgovor u 29.30.31 (usp. Mt 22,37):
- A) Prva: Bog naš = Pnz 6,4b (29)
- Ljubi! = Pnz 6,5 + $\nu\acute{o}\upsilon\varsigma$ (30)
- B) Druga: Lev 19,18 (31)
 - ❑ Isusov odgovor u Lk 10,26:
- U *Zakonu* što piše? Kako čitaš?
 - ❑ *Pismoznana*c navodi (27 – zajedno):
- Pnz 6,5: Ljubi Boga! + Lev 19,18: bližnjega!

Cjelovita ljubav

- ❑ Zapovijed u Pnz 6,5:
- **Ljubi יהוה (Pnz 6,5
usp. 10,12; 11,1; 11,13; 30,16)**
- **1. Srce לב *leb* – καρδία**
 - ❑ **Srce: središte osobe, sjedište spoznaje i misli,
izvor riječi (=glava)**
- **2. Duša נפש *nefeš*, ψυχή – redovito: “život”**
- **3. Snaga מאד *m^eô’d*, ισχύς – obilje, sila
(jako dobro Post 1,31; Mt 22,37 izostavlja)**

Utemeljenje

- **Ljubi(te) svim srcem, svom dušom (Pnz 10,12; 11,13)**
 - **Uvod u Pnz 6,4:**
- **Jer je naš (~ Savez),
jer je jedini (Pnz 6,4)**
 - **Svrha zapovijedi u 11,14 i 30,16:**
- **Dobit ćeš plodno tlo (11,14)**
- **Da živiš, budeš blagoslovljen (30,16)**
 - **= Kraljevstvo Božje u NZ**

